

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 352/2024-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditřa a Rastislava Kařřáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného MR LEGAL s.r.o., Na Kracinách 8, Marianka, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8Odk/16/2017 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8Odk/16/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8Odk/16/2017 konal bez zbytočných prietřahov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré je mu Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu..
- Mestský súd Bratislava III je **povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8Odk/16/2017. Sťažovateľ navrhuje prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietřahov, priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 352/2024-20 z 25. júla 2024 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.
3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na mestskom súde je vedené napadnuté konanie v právnej veci konkurzu sťažovateľa ako úpadcu na základe návrhu sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu z 9. júna 2017 podaného prostredníctvom Centra právnej pomoci Okresnému súdu Bratislava I, ktorý uznesením sp. zn. 8Odk/16/2017 zo 16. júna 2017 vyhlásil konkurz a ustanovil správcu JUDr. Juraja Gajdošíka.
4. Správca podal 1. júna 2018 na základe podnetu veriteľa T.O.P Auto Bratislava, a.s., na okresnom súde žalobu o určenie neúčinnosti právneho úkonu proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanej, ktorou sa domáhal určenia, že darovacia zmluva medzi sťažovateľom ako darcom a [REDAKOVANÉ] ako obdarovanou, ktorej predmetom bolo darovanie osobného motorového vozidla zn. JAGUAR COUPE, bola neúčinným právnym úkonom.
5. [REDAKOVANÉ] doručila správcovi 7. októbra 2019 odstúpenie od darovacej zmluvy. Zároveň poprela pohľadávku veriteľa T.O.P Auto Bratislava, a.s., ktorý má opravu vozidla uhradiť z titulu poistného plnenia havarijnej poistnej zmluvy Komunálnej poisťovne, a.s.
6. Napriek uvedenému správca vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 37Cbi/24/2018 vzal žalobu späť až 3. októbra 2022, teda po troch rokoch.
7. Zákonný sudca 3. septembra 2021 vyzval správcu na vyjadrenie k podaniu [REDAKOVANÉ] a na oznámenie, v akom štádiu sa nachádza predmetný konkurz. Na predmetnú výzvu správca uviedol, že pohľadávku [REDAKOVANÉ] opakovane poprel „nedopatrením“, teda jeho popretie nie je účinné, a namietal, že jej práva neboli obmedzené, pretože zatiaľ neboli pohľadávky veriteľov ani čiastočne uspokojené. K stavu konkurzného konania správca informoval, že konkurz nebol ukončený a nebol realizovaný žiadny rozvrh majetku; tiež uviedol, že na základe podnetu veriteľa T.O.P Auto Bratislava, a.s., podal na okresnom súde žalobu o určenie neúčinnosti právneho úkonu proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanej. Správca však opomenul uviesť, že [REDAKOVANÉ] pred takmer rokom doručila odstúpenie od predmetnej zmluvy, a teda konanie mohlo byť už skončené zastavením na základe späťvzatia žaloby.
8. Dňa 17. decembra 2021 došlo k zmene zákonného sudcu.
9. Spoločným podaním zo 14. októbra 2022 [REDAKOVANÉ] a sťažovateľ žiadali Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a okresný súd o výmenu správcu konkurzu na základe tvrdení o porušení zákonných povinností správcom v konaní. Namietali tiež zbytočné prietahy v konaní. Podľa správcovského spisu si ministerstvo vyžiadalo od správcu vyjadrenie v lehote 30 dní od doručenia žiadosti. Na podanie sťažovateľa ministerstvo ani mestský súd, ktorý prevzal súdny spis po okresnom súde, dosiaľ neodpovedali napriek tomu, že okresný súd mal uvedené podanie posúdiť ako sťažnosť a vybaviť ju podľa § 63 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
10. Podľa správcovského spisu správca prevzal osobné motorové vozidlo JAGUAR COUPE 27. októbra 2022 do držby od spoločnosti T.O.P. AUTO Bratislava, a.s., a na základe jeho objednávky bol 1. decembra 2022 vyhotovený znalecký posudok vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty predmetného vozidla.

11. Až 28. mája 2024, teda po jeden a pol roku, správca podal mestskému súdu žiadosť o uloženie záväzného pokynu na speňažovanie.

12. Keďže konanie vo veci konkurzu trvá už viac ako sedem rokov, pričom v konaní sú prihlásení iba štyria veritelia a sťažovateľ okrem dotknutého osobného motorového vozidla nevlastní žiaden majetok, sťažovateľ zastáva názor, že v napadnutom konaní dochádza dlhodobo k zbytočným priet'ahom. Na porušovanie povinností správcu sťažovateľ opakovane upozorňoval okresný súd, ktorý neprijal žiadne opatrenia, ktorými by priet'ahy v súdnom konaní odstránil, na druhé podanie dokonca vôbec nereagoval (pričom na prvé podanie [REDAKOVANÉ] reagoval iba ručne napísanou poznámkou na vyjadrení správcu).

13. Sťažovateľ sa nijako nepričinil o zbytočné priet'ahy v konaní, poskytoval súčinnosť a opakovanými pokusmi o kontaktovanie správcu, zisťovanie stavu konania, ako aj sťažnosťami adresovanými súdu na činnosť správcu sa pokúšal dosiahnuť vyššiu efektívnosť konkurzného konania. Priet'ahy zjavne nespôsobili ani zložitosť prípadu, ani priet'ahy v iných súvisiacich súdnych konaniach.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

14. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že predmetná konkurzná vec bola zákonnej sudkyňi pridelená 17. decembra 2021. Tiež konštatoval, že „konkurzné konanie síce dozoruje súd, ale samotné konanie spadá do kompetencie správcu konkurznej podstaty, ktorý aj zodpovedá za škodu spôsobenú porušením právnych povinností. Súd na základe návrhov alebo podnetov prešetruje v nich označené pochybenia alebo porušenia zákona správcom a rozhoduje o jeho výmene. Zákon stanovuje, kto má vecnú legitímáciu k podaniu návrhu n odvolanie správcu konkurznej podstaty. Pokiaľ podanie podáva osoba, ktorá vecnú legitímáciu k podaniu návrhu nemá, súd môže po vykonanom šetrení správcu z funkcie odvolať, ak sú porušenia jeho povinností preukázané. V danom prípade súd v súvislosti s podaním veliteľky a dlžníka správcu vyzval k vyjadreniu k námietkam k jeho činnosti. Keďže pochybenia zo strany správcu neboli preukázané, súd k jeho odvolaniu nepristúpil.

Pokiaľ ide o otázku priet'ahov v konaní, konkurzné veci v rámci obvodu Krajského súdu v Bratislave vybavujú 3 sudcovia, ktorým súčasne je pridelená aj iná nosná agenda (sporová Cb, agenda obchodného registra). Vzhľadom k tomu, že sa jedná o nezanedbateľný počet spisov, nie je možné, i napriek maximálnej snahe, zabezpečiť ideálnu plynulosť vo všetkých konaniach.“

15. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení doplnila, že za priet'ahy na mestskom súde nenesie zodpovednosť tunajší súd a jeho sudcovia, ale samotný štát, a preto žiada, aby ústavný súd konštatoval objektívnu zodpovednosť Slovenskej republiky za stav na mestskom súde.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konkurznom konaní, v ktorom vystupuje v pozícii navrhovateľa a súčasne úpadcu.

17. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 187/07).

19. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, účelom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku. Naplnenie tohto cieľa vyžaduje spravídla riešenie väčšieho množstva skutkových a právnych otázok spojených so zistením a zabezpečením majetku patriaceho do konkurznej podstaty, s jeho speňažením a následným uspokojením pohľadávok konkurzných veriteľov a pod. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že konkurzné konanie tvorí špecifickú, ale štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, pričom faktickú zložitosť veci nemožno spravídla vylúčiť (m. m. II. ÚS 85/04, II. ÚS 72/07). Ústavný súd zohľadnil osobitosti konkurzného konania, v ktorom vykonáva všeobecný súd len zákonný dohľad nad činnosťou správcu konkurznej podstaty smerujúcou k speňaženiu konkurznej podstaty úpadcu a rozdeleniu takto získaného výťažku.

20. Z hľadiska posúdenia správania sťažovateľa v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že zo spisovej dokumentácie nezistil také počínanie sťažovateľa, ktoré by malo vplyv na dĺžku konania a mohlo byť pričítané na jeho ťarchu. Zároveň uvádza, že sťažovateľ vyvinul aj procesnú aktivitu s cieľom odstránenia ním tvrdených pochybení v postupe správcu konkurznej podstaty v napadnutom konaní a domáhal sa ich odstránenia a výmeny správcu.

21. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, je postup mestského súdu v napadnutom konaní.

22. Vyjadrenie mestského súdu, v ktorom poukázal na nedostatočné obsadenie súdu, ústavný súd nemohol akceptovať, pretože v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. I. ÚS 3/2020) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v konaní.

23. V súvislosti s hodnotením samotného postupu mestského súdu ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie dosiaľ po viac ako siedmich rokoch nebolo právoplatne skončené.

24. Vo vzťahu k riadnemu nevyužitíu ustanovení zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov o dohľade súdu nad správcom je potrebné interpretovať toto ustanovenie ako príkazové, a preto je zákonný sudca povinný vykonávať dohľad nad správcom, od ktorého postupu závisí plynulosť konania. Hlavnou formou dohľadu je vyžadovanie pravidelných správ a vysvetlení o postupe správcu pri správe a speňažovaní majetku a rozdeľovaní výťažku. Správy sú potom podkladom na to, aby súd vynucoval od správcu riadne plnenie povinností a aby v prípade ich porušovania uplatnil sankčné mechanizmy vrátane odvolania správcu z funkcie. Tento dohľad trvá od ustanovenia správcu (predbežného správcu) do funkcie a až do zrušenia konkurzu (ĎURICA, M. § 41 [Dohľad súdu]. In: ĎURICA, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii*. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 398.).

25. Ústavný súd z obsahu vyžiadaného spisu zistil, že správca konkurznej podstaty predložil mestskému súdu informácie o stave konkurzného konania v zmysle povinnosti uloženej v uznesení o vyhlásení konkurzu (bol zaviazaný predkladať správy vždy do 15 dní od uplynutia 6 mesiacov, pozn.) len dvakrát, a to 25. augusta 2017 a 16. septembra 2018. Ďalšie informácie o postupe v napadnutom konaní doručil správca mestskému súdu až na výzvu súdu konajúceho na základe oznámenia veriteľky [REDAKOVANÉ] a sťažovateľa, a to 16. septembra 2021 a 2. júla 2024. V medziobdobí mestský súd od správcu žiadne ďalšie informácie o stave konania nevyžadoval.

26. Pokiaľ ide o argument sťažovateľa, že jeho oznámenie o porušení povinností správcu konkurznej podstaty zo 14. októbra 2022 zostalo bez odpovede, k predmetnej okolnosti v postupe mestského súdu možno mať oprávnené výhrady. Mestský súd na uvedené oznámenie sťažovateľa, ako aj oznámenie obdobného charakteru [REDAKOVANÉ] z 22. apríla 2020 reagoval až v odpovediach z 26. júla 2024 (počas prebiehajúceho konania o ústavnej sťažnosti), konštatujúc, že k porušeniu povinností zo strany správcu konkurznej podstaty nedošlo a vzhľadom na pokročilý stav konkurzného konania už pre hospodárnosť a plynulosť konania o odvolaní správcu rozhodovať nebude.

27. Námietky sťažovateľa smerovali aj proti činnosti, resp. postupu správcu v napadnutom konaní, najmä jeho nečinnosti v súvisiacom incidenčnom konaní o určenie neúčinnosti uzatvorenej darovacej zmluvy (kde zbral žalobu späť až po troch rokoch od doručenia odstúpenia od darovacej zmluvy). K uvedenému ústavný súd konštatuje, že správca konkurznej podstaty je subjektom konkurzného konania, ktorý je pri výkone svojej funkcie povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd. Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva. Správca mestský súd o svojom postupe v incidenčnom konaní v časových súvislostiach neinformoval a mestský súd konkrétne okolnosti nezisťoval. Správca požiadal mestský súd o záväzný pokyn na speňažovanie majetku tvoriaceho konkurznú podstatu až 28. mája 2024, teda jeden a pol roka po zastavení incidenčného konania, ktorého nedôvodné predĺženie spôsobil svojou nečinnosťou.

28. Ústavný súd konštatuje, že mestský súd svoj dohľad nad postupom správcu nevykonával pravidelne a dostatočne razantne, čo vzhľadom na celovú dĺžku konkurzného konania (presahujúcu sedem rokov), v ktorom ide o speňaženie jedného motorového vozidla s cieľom uspokojiť

pohľadávky spolu štyroch veriteľov, zakladá porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

29. V súvislosti s obranou mestského súdu spočívajúcou v objektívnej zodpovednosti Slovenskej republiky za stav na mestskom súde ústavnému súdu neostáva iné, než zotrvať na svojej ustálenej judikatúre, v zmysle ktorej systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity či systémové zmeny príslušných súdov. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť, či k týmto prietahom v konaní došlo, a odstrániť právny stav neistoty sťažovateľa (porov. I. ÚS 342/2023).

30. Ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu vo veci samej, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako úpadcu, čím bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

31. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy mestským súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

33. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

34. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

35. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

36. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur, ktoré odôvodnil dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty.

37. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

38. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predovšetkým charakter napadnutého konania, ako aj jeho celkovú dĺžku, dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

39. Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v už uvedenej sume oproti sťažovateľom navrhovanej sume 15 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

40. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 713,96 eur.

41. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu).

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu